

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

HISTORIAE EC||CLESIASTICAE PARS || PRIMA, QVA CONTI-||NENTVR ||
Eusebij cognomento Pamphili Cæsareæ Palæ-||stinæ Episcopi lib. 10.||
Eiusdem de vita Constantini magni lib. 4.|| Oratio Constantini magni ad
sanctoru[m] cœtu[m].|| Oratio eiusdem Eusebij in laudem Constanti-||ni
magni ad trigesimum ...

Christopherson, John

[Köln], 1569

De morbo qui tunc inualescebat. Cap. XVII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29861

EVSEBII HISTORIAE

Et quamuis iam animaduertunt hominum genus in terra,
magis magisque indies ad hunc modum attenuatum ab-
sumptumque, nullo tamen timore horrescunt: quin neque
cum illorum omnium omnino interitus crescat, & latius
quotidie maneat fundatur, vlla ex parte reformidant.

De morbo qui tunc inualefcebat.

CAP. XVII.

Porro autem cum pestifer ac lethalis morbus bellum
continuo insequeretur, cumque festi Paschalis cele-
bratio modo appropinquaret, deinceps rursus fra-
tribus scripsit Dionysius, & graues calamitatis perturba-
tiones illis significauit, his ferè verbis. In hac miseriarum
turba alius fortasse, neque hoc tempus, neque aliud, imo
neque illud ipsum tempus, quod homines putarent omnium
esse lætissimum, (nedum alia tempora) ad festum cele-
brandum satis idoneum videretur. Etenim iam lamenta-
tionum plena sunt omnia, iam lugent omnes iam mæro-
res, iam querelæ vniuersam urbem propter multitudinem
cum illorum qui modò mortui sunt, tum horum, qui quo-
tidie moriuntur, occupant. Nam sicut de primogenitis
Aegyptiorum scriptum est, sic & nunc ingens clamor
editur, non enim est domus, in qua non sit mortuus: idque
planè merito. Multa namque & graua incommoda per-
dito eorum conatu Christianis etiam ante hoc tempus
importata fuissent. Primum omnium nos ex vrbe expul-
serunt, quo quidem tempore nos soli cum ab omnibus
persecutione exagitati essemus, & multati morte, festum
lætis animis celebrauimus, & singula loca ad singula af-
flictionum genera nobis præstituta, vt ager syluestris,
solitudo deserta, nauis fluctibus iactata, diuersorium pu-
blicum, & horridus carcer, oportuna videbantur, in
quibus celebres conuentus maximo cum studio agere-
mus. Quin beati martyres qui è vita cesserat, & à Deo
in cælum ad epulas erant inuitati, festum omnium certè
splendidissimum peregerunt. His de rebus deinceps,
bellum & fames eos de improviso oppressere: quæ quæque
nos vnà cum gentilibus perferabamus, soli tamen inter
omnes

omnes, quæcunque vrgebant, æquo animo sustinimus:
 & tametsi illarum rerum, quas illi cum consciuissent ipsi
 inter se, tum præterea perpessi essent, eramus ex æquo
 participes, pace tamen Christi, quam nobis solum Cle-
 mens largitus est, rursus mire nos ipsos oblecta-
 uimus. Cæterum vix tum nos, tum illi breuissima
 ad respirandum sumus intercapedine potiti, cum pestis
 ista subito grassari cœpit: res plane illis ad terrendum o-
 mni metu formidolosior, ad excruciamdum quauis cala-
 mitate miserior acerbiorq; & vt proprius illorum scri-
 ptor memorat, ad cogitandum solum omnium opinione
 maior. Verum nobis nõ eius generis putabatur, sed à Deo
 cum ad fidem nostram exercendam, tum ad tolerantiam
 animi probandam, nihilo minus, quàm alia rerum in com-
 modarum genera quæ aliquando obtigissent, cælitus in-
 fictam. Et sicut alicubi à nobis minime abstinuit: sic in
 gentiles longe lateq; oberrauit. Paulo post adiungit ista:
 Quam plurimi è fratribus nostris adeo immenso quodã
 charitatis, & fraternæ beneuolentiæ ardore erant inflam-
 mati, vt minime suæ parcentes vitæ, sed ipsi sibi inter se
 firme adhærescetes, eos qui morbo opprimebantur, nul-
 la sui cura aut cautione adhibita, sedulo inuiserent, illis
 inferuissent assidue, pro viribus ob Christi amorẽ cura-
 rent, vna cū illis decederet è vita, lubentissimè cõtagio-
 ne aliorum infecti, etiã morbũ à proximis quodãmodo
 ad se attraheret, suaq; sponte aliorũ mœrores beneuole
 mitigarent. Multi item dum alijs ægrotantibus curã ad-
 hibent, illisq; vires restituunt, ipsi aliorum mortem in se
 deriuantes, vitam amittunt. Et verbum illud, quod vul-
 go semper dicitur, quodque veræ beneuolentiæ solũ vi-
 detur conuenire, nimirum vt singuli pro amicis abeant è
 vita, seq; eorũ causa, vt ita dicam, reiectamentũ efficiãt,
 re ipsa expleuerunt. Ex fratribus igitur, qui virtute facile
 erant præstantissimi, ad hunc modum mortem oppetiue-
 runt. Quorũ nonnulli erant presbyteri, alij diaconi, qui
 dam è populo virtutis ergo multum laudati: adeo vt
 istud mortis genus quod propter incredibilẽ pietatem,
 & robustã fidem suscipiebatur, nihil à martyrij splẽdore
 abesse videretur. Quinetiam sanctorum corpora ma-
 nibus

EVSEBII HISTORIAE

aibus erectis supinisque excipere gremio suo reponere,
 occludere oculos, ora obturare: gestare humeris cada-
 vera, decenter ornare, illis adhærescere: amice comple-
 cti: lauare accurate: & linteo funebri inuoluere non gra-
 uati sunt: ipsiq; qui supererant, paulo post similia officia,
 in se collata propterea adepti, quòd eadem mortis viam,
 instarent, quam qui præuerant, institissent: Gentiles au-
 tem his omnia fecere contraria. Eos enim qui ægrotare,
 incipiebant, ab ædibus extrudere, deserere amicissimos,
 in plateis semiuiuos proijcere, cadauera insepulta cani-
 bus exponere dilanianda, mortis participatione & quasi
 communionem auertere: quam plane vel infinita diuerti-
 cula quærentes, nullo modo poterant euitare.

De Gallieni regno. CAP. XVIII.

Post istam epistolam, cum ciuitatis status denuo pax
 tus esset & tranquillus, Dionysius fratribus qui Aeg-
 yptum incoluerunt, aliam de festis celebrandis mi-
 sit: & præter illam, alias etiam varias exarauit. Extat ite-
 eius epistola de sabbato, alia item de Gymnasio. Hermá-
 moni porro & aliis in Aegypto fratribus literas conscri-
 bens, ubi alia tū de Decij sceleribus & improbe factis, tū
 de facinorosis moribus illorum, qui Decium subsequen-
 bantur disseruerit, pacis & concordiae, quæ in ecclesia
 Galieno regnante, vigeat, meminit. verum ipsius verba
 audire non alienum ab eo, quod agimus, existimo, sic nã-
 que scribit. Macrinus ille imperatorum, quibus inferuie-
 bat, alterum prodens, alteri parans insidias, cum vniuer-
 sa familia breui radicibus extirpatus fuit. Galienus igitur,
 & antiquus & nouus imperator denuo summo om-
 nium consensu declaratur: qui cum ante Macrinum & li-
 beros imperator fuit, cum post illorū mortē imperij gu-
 bernacula suscepit: iuxta illud quod est ab Hesaia pro-
 pheta prædictum. Quæ à principio fuerunt, ecce venen-
 runt, & noua sunt, quæ iam orientur. Quemadmodum e-
 nim nubes subter radios solis percurrens, eosdemq; ad
 tempus opacans, ipsum etiam solem umbra obscurat, &
 eius locum videtur occupare, deinde ea aut prætergref-
 sa, aut